

چکیده:

یادگیری عمیق یکی از زیرمجموعه های یادگیری ماشینی است که به طور وسیع در زمینه هوش مصنوعی، مانند پردازش زبان طبیعی و بینایی ماشین بکار می رود. تقسیم بندی تصویر به عنوان زیر مجموعه ای از بینایی ماشین، یکی از رایج ترین مراحل پردازش تصویر دیجیتال است، که یک تصویر دیجیتال را به قطعات مختلف تقسیم می کند. تومورهای مغزی دارای اشکال، اندازه، روشنایی و بافت های مختلفی می باشند که می توانند در هر نقطه از مغز ظاهر شوند؛ این پیچیدگی ها از دلایل اصلی برای انتخاب ظرفیت بالای شبکه عصبی همگشتی عمیق (DCNN)¹ هستند، که حاوی بیش از یک لایه می باشند. شبکه عصبی همگشتی عمیق مفاهیم سطح بالا را از ویژگی های سطح پایین استخراج می کند و برای داده هایی با حجم زیاد مناسب است. در حقیقت، در یادگیری عمیق، مفاهیم سطح بالا با ویژگی های سطح پایین تعریف می شوند. در این مطالعه به منظور قطعه بندی دقیق تر و سریع تر تصاویر MR مغزی، برای کمک به پزشکان در تشخیص و درمان تومورهای مغزی، یک شبکه عصبی همگشتی عمیق ارائه شد. هدف از بالا بردن دقت قطعه بندی، جداسازی بافت های آسیب دیده با وجود کنتراست پایین و ساختار شاخکی شکل آنها در تصاویر قطعه بندی شده و همچنین برطرف کردن مشکل عدم توازن شدید در مجموعه داده های آموزشی می باشد. در این مطالعه به منظور بهبود کارایی و عملکرد شبکه، از لایه ای ادغام به منظور خلاصه سازی اطلاعات لایه قبلی، و از یکسوساز به منظور ایجاد لایه غیرخطی استفاده شد. در عین حال اتصال لایه های همگشتی بگونه ای برقرار شد که با ایجاد مسیرهای مستقل، پتانسیل موازی پذیری شبکه بالا باشد. قبلاً، در الگوریتم های بهینه سازی، دقت بدست آمده برای آموزش شبکه، کم و بیش تابعی از هزینه بود. در این راستا، در این مطالعه، الگوریتم بهینه سازی جدیدی برای یادگیری شبکه عصبی همگشتی عمیق با معماری قوی در ارتباط با داده هایی با حجم بالا ارائه شده است. شبکه عصبی همگشتی عمیق پیشنهادی، شامل دو بخش است: معماری و الگوریتم بهینه سازی. معماری برای طراحی مدل شبکه و الگوریتم بهینه سازی برای بهینه سازی پارامترهای فاز آموزش شبکه مورد استفاده قرار می گیرند. معماری شامل پنج لایه همگشتی و یک لایه تماماً متصل است که همه لایه های همگشتی از کرنل های 3×3 استفاده می کنند. به علت مزیت استفاده از کرنل های کوچک همگشت، این امکان فراهم می شود که کرنل های بزرگتر با تعداد کمی از پارامترها و همچنین محاسبات کمتر، ایجاد شوند. تمام پیکسل های تصویر MR با استفاده از رویکرد مبتنی بر بسته² قطعه بندی می شوند. شبکه عصبی همگشتی عمیق پیشنهادی بر روی تصاویر MR چند مدالیته بانک داده BRATS مورد آزمایش قرار گرفت. از نقطه نظر معیار شباهت دایس³، نتایج دقت در بانک داده BRATS، برای سه حالت کامل، هسته و نواحی درحال پیشرفت به ترتیب $0/90$ ، $0/85$ و $0/84$ می باشد. با استفاده از مجموعه امکانات محیط پیاده سازی Caffe بر روی بستر GPU برای موازی سازی محاسبات، عملکرد خوبی حاصل شده و نتایج تجربی نشان می دهد که عملکرد بهبود یافته است. مقایسه شبکه عصبی همگشتی عمیق پیشنهادی با سایر روش های معمول بکار رفته، نشان دهنده بهبود عملکرد این شبکه بر روی مجموعه داده های نسبتاً بزرگ است. همچنین عملکرد دقیق تر این شبکه، در نتیجه استخراج سلسله مراتبی و عمیق آن، نسبت به روش های دیگر است.

کلید واژه: پیاده سازی کارآمد، قطعه بندی تصاویر، شبکه عصبی

---

¹ Deep Convolutional Neural Network

² Patch

³ Dice Similarity Coefficient Metric